

ἀθηνολαῖα ἡ, Πελοπν. (Σπάρτ.)

Ἐκ τοῦ τοπων. Ἀθήνα καὶ τοῦ οὐσ. ἐλαῖα.

Ποικιλία ἐλαιοδένδρου μὲ στενὰ καὶ βραχέα φύλλα βθέως πράσινα καὶ μὲ καρπὸν μικρὸν μὲ μέγαν πυρήνα. Συνών. Ἀθηναίικη, Ἀθηναίικη ἐλαῖα (ιδ. ἐλαῖα.)

[**]

ἀθηραῖος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀθ-θηραῖος Κάμπ. (Ἐλυμπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθήρι.

Ὁ κατεσκευασμένος ἐκ σταφυλῆς τοῦ εἶδους τοῦ καλουμένου ἀθήρι, ἐπὶ οἶνον: Ἄσμ.

Μάννα, σὺν ἔρτ' ὁ Κωσταντῆς, καλοπηλόγιασέ του, στρώσε του τάβλα νὰ ἐντῇ, ὥσ' του κρασί ἀθ-θηραῖο. (στρώσε τραπέζι νὰ γευθῇ, δώσε του κτλ.). Συνών. ἀθήρις, ἀθήρι 2, ἀθηρειανός.

[**]

ἀθηρεῖα ἡ, Ἀμοργ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθήρι.

Ἡ σταφυλὴ ἀθήρι, ὁ ιδ.

[**]

ἀθήρης ὁ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθήρι.

Ἀθηραῖος, ὁ ιδ.

[**]

ἀθήρι τό, ἀθήριν Κύπρ. ἀθήρι Ἀμοργ. Θήρ. Κάλυμν. Κρήτ. Κύθηρ. Ρόδ. ἀθ-θήρι Κάμπ. ἀθούρι Κάμπ. ἀρθήρι Θήρ. ἀχήρι Ρόδ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀθήριν, ὁ ἐκ τοῦ τοπων. Θήρα.

1) Εἶδος σταφυλῆς μὲ ἐπιμήκεις λευκάς ράγας, λεπτόμισχον καὶ ἀπαλοῦ φλοιοῦ, τὸ γλυκύτερον, λευκότερον καὶ ἐπικρατέστερον εἶδος σταφυλῆς τῆς νήσου Θήρας ἐνθ' ἄν. 2) Οἶνος ἄριστος ἐκ τῆς ἐν σημ. 1 σταφυλῆς παραγόμενος Κύθηρ. Πβ. Πρόδρομ. 3,285 Η (ἐκδ. Hesselting - Pernot) «ἀλλὰ γλυκὺν Μυτιληναῖον καὶ Κρητικὸν ἀθήριν». Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀθηραῖος.

[**]

ἀθηρειανός ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀθ-θηρειανός Κάμπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθήρι.

Ἀθηραῖος, ὁ ιδ.

*ἀθηρίτικο τό, ἀρθίτικο Θήρ. ἀρθίρικο Θήρ. ἀθίρικο Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθήρι. Τὸ ἀρθίτικο ἐκ τοῦ διαμέσου τύπ. *ἀρθηρίτικο, ὁ ἐκ τοῦ *ἀρθηρίτικο κατ' ἄνομ.

Ἡ σταφυλὴ ἀθήρι 1, ὁ ιδ.

[**]

***ἀθητένιος** ἐπίθ. ἀτθητένος Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀθητός.

1) Ὁ διὰ τέφρας ἐπιπασθείς, πλήρης τέφρας: Τὸ ψωμί - τὸ κρέας εἶναι ἀτθητένο. Ἐγίνετον ἀτθητένος ἀοπάνω ὁσάμε κάτω. 2) Μεταφ. μαμμόθρεπτος: Ἀτθητένος εἶσαι, καημένη!

Πβ. *ἀθητερός.

*ἀθητερός ἐπίθ. ἀτθητερός Σύμ. ἀτ-τητερός Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀθητός.

1) Ὁ ἔχων χρῶμα τέφρας, τεφρόχρους: Θωρεῖ ἔναν Φράγκον μὲ βρακὶ λουραῖον, ἀτ-τητερό. β) Μεταφ. ἐπὶ

ἀνθρώπου, ὁ ἀγαπῶν νὰ κάθηται παρὰ τὴν ἐστίαν. Πβ. ἀθαλοκακομοίρης, ἀθοκακομοίρης, ἀθοπούτης, σταχτοπούτης. 2) Τὸ οὐδ. οὐσ., τὸ παννίον, ἐν τῷ ὁποίῳ τίθεται ἡ τέφρα κατὰ τὴν πλύσιν τῶν ἐνδυμάτων. Συνών. ἀθομαντήλα, ἀθόπαννο, μπουγαδόπαννο, σταχτόπαννο.

Πβ. *ἀθητένιος.

*ἀθητος ἐπίθ. ἀτθητος Σύμ. ἀτ-τητος Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθος παρὰ τὸ θέμ. τοῦ πληθ. ἀθητα.

Ἀφαντος, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων: Ἀτθητος ἐγίνετον ἀὸ μπρός μου (ἀὸ = ἀπό). Ἐπῆρεν ἐκεῖνο δρόμον κ' ἐγινεν ἀτ-τητος (συνών. φρ. ἐγινε καπνὸς-στάχτη). || Φρ. Ἀτ-τητος δά! (γενοῦ ἀφαντος, φύγε δρομαίως! Ἐν τῇ παιδιᾷ κρυπτίνδα ὁ μέλλων νὰ κρυβῇ παῖς ἐρωτώμενος ἂν εἶναι ἀτθητος ἢ ἀμάραντος ἀναφωνεῖ κατὰ βούλησιν τὴν ἐτέραν τῶν δύο τούτων λέξεων καὶ τύπτων τὴν λεγομένην μάνναν ἀτέρχεται ταχέως).

ἀθ-θαλγὰ ἡ, Κύπρ.

Ἴσως ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀνθαλέος. Πβ. ἀθ-θάριν.

Ὅπῃ ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν πίθων, διὰ τῆς ὁποίας ἀερίζεται ὁ οἶνος κατὰ τὴν ζύμωσίν του καὶ διὰ τῆς ὁποίας μετὰ τὴν μετατροπὴν εἰς οἶνον ἐξάγεται οὗτος διὰ σίφωνος: Ἀνοιξε τὴν ἀθ-θαλγὰν νὰ σιφ-φωνίσωμεν κρασίον.

*ἀθ-θαριάζομαι, ἀθ-θαρκάζομαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀθ-θάριν.

Προσβάλλομαι ὑπὸ ὑποδερματίτιδος, ἐπὶ δερμάτων: Ἀθ-θαρκασμένα πετῖδιά.

ἀθ-θάριν τό, Κύπρ.

Ἴσως ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀνθάριον παρὰ τὸ ἄνθος. Πβ. ΓΛουκᾶ Λεξιλ. Κυπρίων 20.

1) Ἐξάνθημα ἐπὶ τοῦ δέρματος τῶν ζώων, ιδίως τῶν βοῶν καὶ τῶν αἰγῶν, παραγόμενον ὑπὸ τῆς νύμφης τοῦ ἐντόμου ὑποδέρματος τοῦ βοός (hypoderma bovis) τῆς οἰκογενείας τῶν οἰστριδῶν (oestridae) παραμενούσης ὑπὸ τὸ δέρμα, νόσος ὑποδερματίτις. 2) Μικρὰ ὁπῇ ἐπὶ κατειργασμένου δέρματος προερχομένη ἐκ τῆς ἐν σημ. 1 νόσου: Τούτ' ἡ πετῖδὰ τοῦ τραοῦλ-λου ἔν κάμνει γι' ἀδδίν, γιὰτὶ ἔδει πολλὰ ἀθ-θάρκα (ἀδδίν = ἀσκός). Ἐσπασαν τ' ἀθ-θάρκα τ' ἀδδίου.

Πβ. γιοθάρει, γιοθή, σκαθάρει.

[**]

ἀθι ὁ, Τσακων. ἀιθί Τσακων. Θηλ. ἀθιά Τσακων. ἀιθιά Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀδελφός κατὰ ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 3 κέξ. (κατὰ Pernot Phonét. des parlers de Chio 321 κέξ. ἐκ τοῦ ἀδελφιά θηλ. τοῦ ἀδελφός, κατὰ Comparetti, ἐν Kuhn's Zeitschr. 8,139 ἐκ τοῦ παρ' Ἡουχ. ἀπφία, κατὰ ΜΔέφνερ Λεξ. ἐκ τοῦ ἀθροιστ. ἀ- καὶ τῆς μετοχ. φύς).

Ἀδελφός: Τότε ν' ἀθιά ἐπέτξε (τότε ἡ ἀδελφὴ εἶπε). Μάθε τζαὶ γιὰ τὸν ἀθί ντι τὸ δεῖνα ν' ἄγκανε οἱ κρέφτοι οἱ βάννοι (μάθε καὶ διὰ τὸν ἀδελφόν σου τὸν δεῖνα, τοῦ ἐπῆραν οἱ κλέπτει τ' ἀρνία). || Φρ. Σὰν ἀθοίνε (ὥσπερ ἀδελφοί). Ἰὰν ψούχα τοῦ ἀθί μι! (εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου! Ὁρκός) || Ἄσμ.

Ὡς νὰ μόλῃ ἀφέγκη σι | τζι ὁ ἀθί τᾶ μάτη σι
 νὰ νι φέρεη τὰ καοῦδια, | τὰ νυρίζοντα λουλούδια

